

ШЕМАТИЗАМ

ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ

БОКОКОТОРСКЕ, ДУБРОВАЧКЕ И СПИЧАНСКЕ

ЗА ГОДИНУ 1912.

ШТАМПАНО У БОКЕШКОЈ ШТАМПАРИЈИ У КОТОРУ
1912.

ШЕМАТИЗАМ

ПРАВОСЛАВНЕ ЕПАРХИЈЕ

БОКОТОРСKE, ДУБРОВАЧКЕ И СПИЧАНСКЕ

ЗА ГОДИНУ 1912.

ШТАМПАНО У БОКЕШКОЈ ШТАМПАРИЈИ У КОТОРУ
1912.

Завѣтні покровитель цијеле епархије

СВ. САВА

АРХИЕПИСКОП СРПСКИ.

Св. успомена 14. јануара.

Тропарь, гласъ ѿ.

Пѣти вводящѣ въ жизнь, наставникъ ѿ первопрестолникъ ѿ
учитель бѣлъ еси: первѣ бо пришедъ свѣтителю Савво, отечество
твоѣ просвѣтилъ еси, ѿ породивъ тѣѣ дѣхомъ свѣтымъ, яко
древѣ маслиннаѣ, въ мысленнѣмъ раи насадилъ еси всецвѣщеннаѣ
твоѣ чѣда: тѣмъ ѿкъ апостолѣмъ ѿ свѣтителемъ сопредстолна,
чѣще тѣ молимъ: моли Христа Бога, даровати намъ велию милость.

Кондакъ, гласъ н.

ѿкъ первосвѣтителя великаго, ѿ апостолѣмъ соѿбщника,
церковь прославляетъ тѣ людѣи твоихъ преподобіе: но ѿко ѿмѣѣ
дерзновѣніе ко Христу Богу, молитвами твоими ѿ всѣхъ насъ
вѣдъ спасѣи, да зовѣмъ ти: радѣйся, отче Савво богомѣдре.

Историјски преглед о православној цркви.

а) у Боци Которској, б) у Дубровнику и в) у Спичу.

(Види редом срп. далм. Магазине и епархијске Шематизме од године 1874. до данас и историјске расправе):

1. Јепископије Зетска и Задарска од Архимандрита *Нићифора Дучића* (прештампано из 57. Гласника Српског Ученог Друштва).
2. *Михољски збор у Боци Которској* од *Младена Црногорчевића* (прештампано из *Старинара*. Биоград. 1893. Г. Х. књ. 1.—2.).
3. *О прошлости и неимарству Боке Которске* од *Ђорђа Сврайћимировића* (Срп. Краљ. Акад. Споменик XXVIII. Биоград 1895).
4. *Православна црква у Боци Которској*, у *Годишњици Чупића* књ. XVII. 1897. од *Ђ. Сврайћимировића*.
5. *Манастири Паштровски у Боци Которској* у *Старинару*. Биоград 1895. од *М. III. Црногорчевића*.
6. *Манастир Савина у Боци Которској* у *Вјеснику Српске цркве*. Биоград, год. 1901. од *М. III. Црногорчевића*.
7. *Цркве и манастири у опћини Будванској* у *Гласнику*. Задар год. 1901. од *Црногорчевића*.
8. *Манастир Режевић у Босанској Вили* г. 1899. од *Дионисија Миковића*.
9. *Цркве у Луштици у „Просвјети“*. Цетиње. 1898. г.

Епархијски Епископ

Високодостојни Господин

ВЛАДИМИР БОБЕРИЋ.

Рођен у Српској Кларији у Банату 4. новембра 1873. На Крстов-дан 14. септембра 1899. примио калуђерски постриг у ман. Озрену у Босни; 17. октобра 1899. рукоположен за дјакона, а 27. фебруара 1900. за презвитера. У јуну 1902. произведен за синђела, у јануару 1909. за протосинђела а у октобру 1911. за архимандрита. Превишњим Ријешењем Његовог Ц. и К. Апостолског Величанства од 10. октобра 1911. именован за Епископа бококоторско-дубровачке Епархије. Хиротонисан за Епископа 29. априла 1912. у Черновцима, а устоличен у Котору 10. јуна 1912.

Епископска Консисторија.

Предсједник:

Његово Преосвештенство Госп. Епархијски Епископ.

Редовни присједници:

Високопречасни *Душан Васиљевић*, протопрезвитер-ставрофор, епископов замјеник, витез ордена Франца Јосифа, одликован краљ. црногорским Даниловим орденом III. реда и краљ. бугарским орденом за грађанске заслуге IV. реда; члан ц. к. кот. школ. вијећа у Котору.

Друго присједничко мјесто *непопуњено*.

Помоћни извјеститељ, високопречасни *Јован Бућин*, протопрезвитер и парох у Котору.

Почасни присједници:

Високопречасни *Лазар Давидовић*, протопрезвитер и парох будвански у пензији, обдарен златним крстом за заслуге.

Високопречасни *Александар Микулић*, протопрезвитер, професор и катихета ц. к. вел. гимназије у Котору, одликован златним крстом за заслуге с круном.

Високопреподобни *Макарије Милановић*, протодјакон, консисторијски канцелиста, одликован краљ. црногорским Даниловим орденом IV. реда.

Један послужитељ консисторије.

МАНАСТИРИ.

1. **Подластва.** Рождество Богородице (види Шематизам год. 1887. и „Просвјету“ августа 1895.) — Нема калуђера.

2. **Бања.** Св. великомученик Георгије (види срп. далм. Магазин г. 1864. и Шематизам г. 1878. и 1879. и календар „Dubrovnik“ 1899.)

Браство: Високопреподобни *Дионисије Миковић*, игуман, настојатељ манастира, одликован краљ. српским орденом св. Саве III. реда. — Преподобни *Инокентије Шпаровић*, јеромонах.

3. **Савина.** Успеније Богоматере (види Магазин 1852. г. и Шематизам за г. 1878., 1879., 1895.).

Браство: Високопреподоб. *Милутин Радуловић*, игуман, настојатељ манастира, одликован златним крстом за заслуге с круном. — Преподобни *Теофил Даниловић*, јеромонах, капелан у Котору. — Преподобни *Јеротеј Петковић*, јеромонах. — Впреподобни *Макарије Милановић*, протодјакон, консист. канцелиста у Котору.

4. **Градиште.** Св. Чудотворац Никола (види Шематизам за г. 1877. и 1896.).

Браство: Преподобни *Амвросије Рађеновић*, јеромонах, настојатељ манастира.

5. **Режевић.** Успеније Богоматере (види Шематизам за г. 1874. и 1897. и Магазин 1863., 1866. и Босанску Вилу 1899.).

Браство: Преподобни *Леонтије Митровић*, јеромонах, настојатељ манастира. — Преподобни *Петроније Угриновић*, јеромонах, администратор капеланије Униринске.

6. **Прасквица.** Св. чудотворац Никола (види Шематизам за г. 1877. и 1893.).

Братство: Високопреподобни *Данил Угриновић*, игуман, настојатељ манастира. — Преподобни *Иларион Бечић*, јеромонах. — Преподобни *Сава Миковић*, јеромонах.

7. **Дуљево.** Св. првомученик Стефан (види Шематизам 1877. г.).

Братство: Преподобни *Јосиф Катурић*, јеромонах, настојатељ манастира. — Преподобни *Митрофан Поповић*, јеромонах.

8. **Подмаине.** Преподобна мати Параскева (види Шематизам г. 1877.).

Нема калуђера.

ПАРОХИЈЕ.

I. Протопрезвитерат Которски.

Окружни протопрезвитер:

високопречасни *Јован Бућин*, парох которски, одликован краљ. црногорским Даниловим орденом IV. реда и краљ. бугарским орденом за грађ. заслуге IV. реда.

Котор, парохија састављена из града и 9 села:

Котор. Цркве: катедрална од г. 1874. (Царска Одлука 23. јула 1874.) св. Никола дарована од владе француске 1806., освећена 1910., (в. Шематизам 1893. и 1897.), изгорјела год. 1896., на истом мјесту сазидана нова црква и освећена 17. маја 1909.; парохијска св. Лука (в. Шем. 1877. и 1893.); капела св. Спиридона, саз. 1786.; капела у тамници св. Јована Богослова, освећена 26. окт. 1874. . . . .

	Дом.	Душа
<i>Мишулић.</i>	40	200
<i>Шкаљари.</i> Црква фил. Покров. Богород.	29	158
<i>Доброта.</i>	33	203
<i>Муо.</i>	20	100
<i>Столив.</i>	1	6
<i>Прчањ.</i>	27	123
<i>Кавач.</i> Црква фил. св. Петка, саз. 1855. (опис у Магазину 1864.)	27	158
<i>Мрчевац.</i>	3	14
<i>Богдашић.</i>	4	24
	374	1774

Парох: високопречасни протопрезвитер *Јован Бућин*.

Капелан: преподобни *Теофил Даниловић*.

Сутвара, парохија са три села:
Сутвара. Црква парох. св. Варвара,
сазидана г. 1847. (опис у Магаз.
год. 1867.); фил. св. Георгије.

Дуб. Црква фил. св. Јован

Наљежић. Цркве фил. св. Дими-
трије, св. Госпођа, св. Илија.

Парох: преч. *Душан Давидовић*.

Шишић, парохија са 2 села:
Шишић. Црква пар. св. Мина, об-
новљена год. 1878. (в. Просвјета
1896.); фил. св. Георгије (в. Про-
свјета 1896.); Рожд. Богородице.

Пелиново. Цркве: саборна св. Тро-
јица, саз. 1858. (опис у Магаз.
1867. и Шем. 1877.), фил.: св. Ни-
кола (в. Шемат. 1877.), св. Неђеља,
св. Петар и Павле, св. Георгије
(в. Просвјета 1896.).

Админ.: преч. *Марко Кнежевић*.

Пријеради, капеланија неодвисна.
Црква св. Георгије.

Адм. капеланију преч. адм. шишићки.

Ластва, парохија са 6 села:

Ластва. Црква парох. св. Илија,
обн. 1873.; фил. Вознесеније.

Горовић. Црква фил. св. Госпођа,
обнов. 1853.; фил. св. Георгије,
св. Јован.

Пријевор. Црква фил. св. Петка,
обн. 1861.

Дом.	Душа
23	127
28	157
46	270
97	554
80	422
26	129
106	551
33	145
33	145
43	197
40	215
14	97

Братешић. Црква фил. св. Никола,
обн. 1868.

Свињишта. Црква фил. св. Архан-
гел Михаил.

Сеоца. Црква фил. св. Јован Прет.

Администрира парохију преч. админ.
Шишићки.

Загора, парохија са 2 села:

Загора. Црква парох. св. Илија; фил.:
св. Теодор, обнов. 1851.; св. Јо-
ван Богослов, св. Василије, св.
Илија.

Кримовице. Цркве фил. св. Ап. Вар-
толомјеј, св. Архидјакон Стеван,
Риза Богородице.

Администрира парохију преч. парох
вишњевски.

Вишњево, парохија са 3 села:

Вишњево. Црква парох. Успеније
Богоматере (в. Шемат. 1883.).

Главати. Цркве фил.: св. Георгије,
св. Никола.

Ковачи. Цркве фил.: св. Архангел
Михаил (в. Магазин год. 1869.).
Рождество Богородице

Парох: преч. *Никола Тичић*.

Црква св. Архиепископа српског
Саве, саборна је цијеле кнежине
Бојковића, међу парохијом Виш-
њевском и Загорском.

Дом.	Душа
21	108
10	68
7	59
135	744
51	277
49	187
100	464
32	157
41	244
38	213
111	614

Главатичић, парохија са 5 села:

	Дом.	Душа
<i>Главатичић</i> , Црква пар. св. Петка, обнов. 1856. (опис у Магаз. 1849., 1865., и у Шематизму 1879.).	67	428
<i>Бигово (Трасте)</i> , Црква фил. св. Никола (види Шем. г. 1879. и 1881.).	14	77
<i>Кубаси</i> , Црква фил. Рождество Богородице, обн. 1862.	37	209
<i>Трешињица</i> , Црква фил. св. Јован Богослов.	12	60
<i>Укропци</i> , Црква фил. св. Георгије.	9	35
	139	809

Парох: преч. *Филип Микијељ*.

Врановић, парохија са 3 села:

<i>Врановић</i> , Црква пар. св. Петка, фил.: св. Никола, св. Варвара, св. Архидј. Стеван.	63	311
<i>Побрђе</i> , Цркве фил.: св. Јован Богослов, св. Ап. Петар и Павле, св. Георгије, Успенује Богоматере, Вознесеније (саборна).	48	269
<i>Љешевић</i> , Цркве фил.: Успеније Богоматере (в. Шемат. 1876.), св. Никола, св. Георгије (в. Просвјета 1896.), св. Харитон, св. Петка.	29	135
	140	715

Парох: преч. *Јован Бан*.

Ђурашевић, парохија са 3 села:

<i>Ђурашевић</i> , Црква пар. Сабор св. Јована, обн. 1876. (види Шемат. 1878. и Срп. Магазин 1896.).	40	167
<i>Богишић</i> , Црква св. Арх. Михаил (саборна), саз. 1875.	30	155
<i>Брда</i> .	5	23
<i>Превлака</i> , Црква св. Тројица (саборна), саз. 1831. (види Шематизам 1894., 1895.).		

Админ.: преч. *Јован Борета*.

Радовић, парохија са 4 села:

<i>Радовић</i> , Црква пар. Успеније Богоматере спомиње се у листинама год. 1605., (в. Магаз. 1850., 1864. и 1866., Просвјету IX. 1895.).	51	211
<i>Гошић</i> , Црква фил. св. Лука, обн. год. 1877.	55	273
<i>Миловић</i> , Црква Вознесеније (саборна), (в. Просвјета 1896.).	42	210
<i>Никовић</i> .	16	101
	164	795

Парох: преч. *Марко Костић*

Радованић, парохија са 3 села:

<i>Радованић</i> , Црква пар. св. Никола (види Магазин 1850. и Шематизам 1887. и 1894.), фил. св. Георгије и Успеније богоматере.	69	367
<i>Бабунци</i> .	15	91
<i>Бргули и Мардари</i> , Цркве фил. св. Петра и Павла, св. Вартоломеј (в. Шемат. 1879.).	31	195

	Дом.	Душа
<i>Крашићи.</i>	1	7
<i>Жањице.</i> Фил. Цркв. св. Јов. Крсти- тељ, (в. Шем. г. 1866.).	1	6
<i>Жањице</i> на острву: Црква Воведѣ- није (види Шем. год. 1882. и 1883.).	117	666
Админ.: преч. <i>Димитрије Кршанац.</i>		
Забрђе , капеланија неодвисна. Црква Рождество Богородице (в. Шемат. 1878.); фил. св. Неђеља, св. Андрија.	29	215
Админ. капел. преч. парох клиначки.	29	215
Клинци , парохија са 3 села: <i>Клинци.</i> Црква парох. св. Арх. Ми- хаил, саз. 1670.; фил.: св. Сава арх. српски, саз. год. 1800., св. Трифон, св. Харитон св. Панте- лејмон.	36	151
<i>Мркови.</i> Цркве фил.: св. праведни Лазар, св. Петка (Трновска), саз. г. 1600. (в. Магазин 1850.). . .	38	154
<i>Росе.</i> Црква фил. св. Тројица. . .	12	39
Парох: преч. <i>Никола Вринић.</i>	86	344
У цијелом протопрезвитерату:	1706	8734

II. Протопрезвитерат Рисански.

Окружни протопрезвитер:

високопречасни *Никола Миџор*, парох рисански.

	Дом.	Душа
Рисан. Црква парох. св. Петар и Павле, саз. 1601., обн. 1796., 1889. и 1906.; филијалне: св. арх. Михаил, саз. 1567., св. Јован Претеча, св. Ев. Лука, обн. 1876. и 1909. (в. Срп. Далм. Магазин год. 1843.). У сиротињ- ском дому Димитрије Љубатовића ка- пела св. Димитрије.	235	1478
Парох: впеч. протопрезв. <i>Никола Миџор.</i>	235	1478
Морињ , парохија са 7 села: <i>Морињ доњи.</i> Црква парох. св. Сава арх. српски (в. Шемат. 1877.); фил. св. Јован Богослов, (саз. 1754., сасвим обновљена г. 1888.).	60	387
<i>Морињ горњи.</i> Црква фил. св. ап. Тома, обн. 1826. и 1904.	46	252
<i>Буновићи.</i> Црква фил. св. Петка . . .	11	63
<i>Бакочи.</i> Црква фил. св. Илија. . . .	6	48
<i>Костањица.</i>	25	129
<i>Липци.</i>	4	47
<i>Стрп.</i>	1	4
Парох: преч. <i>Никола Русовић.</i>	153	930
Убли. Црква парох. св. Георгије, саз. 1769., обн. 1854. (види Магаз. 1868.); фил. Рождество Богородице.	124	870
Парох: преч. <i>Стеван Самарџић.</i>	124	870

Кривошије, парохија са 8 села:
Драгал (Бара). Црква парох. По-
кров Богородице, обн. 1867. (види
Магаз. 1868.). . . . .

Папратнице. Црква фил. Рожд. Бо-
городице. . . . .

Пољковац. . . . .

Грандовина. . . . .

Мачија Стопа. . . . .

Јовичина Вода. . . . .

Зелени Луг. . . . .

Дом.	Душа
36	308
17	124
26	213
12	80
5	19
5	48
14	114
115	906

Админ. парох. преч. админ. леденички.

Унирине, капеланија неодвисна
са 6 села:

Звечава. Црква Рождество св. Јована
Претече, обн. 1873., и опет 1887.

Пољице. Црква фил. св. Петка, саз.
г. 1776., обн. 1865. . . . .

Унирине. . . . .

Кнезлаз. . . . .

Церовик. . . . .

Драгошево Село. . . . .

45	289
19	112
18	118
16	96
4	29
16	89
118	733

Администратор капеланије:
преп. *Петроније Угриновић*.

Леденице, (в. Шем. 1876.) паро-
хија са 2 села:

Леденице Горње. Црква парох. св.
Петка сазидана 1647., обновљена
1870. и опет 1887. . . . .

Леденице Доње. Цр. фил. св. Никола.

29	233
22	164
51	397

Админ.: преч. *Милан Ђуковић*.

Ораховац, парохија са три села:

Ораховац. Црква пар. св. Георгије обн.
г. 1875. и 1909. . . . .

Дражин Врт. . . . .

Доброта. . . . .

Дом.	Душа
57	258
9	59
11	48
77	365

Парох: преч. *Петар Рафаиловић*.

Степен, капеланија неодвисна са 6 села:

Степен. Црква св. Петка (в. Шем. 1903.).

Кљавић. Црква фил. св. Никола (в. Ше-
мат. 1900.). . . . .

Јежјевић. . . . .

Убалац. Црква фил. св. Јован Богослов.

Велинићи. Црква фил. Усјековање св. Јо-
вана (види Шематизам год. 1893). . . . .

Веље-село. Црква фил. Зачатије св. Јо-
вана. . . . .

8	66
5	34
3	21
4	32
4	42
30	175
54	370

Администрира капеланију преч. парох
ораховачки.

Пераст, парохија састављена из града
и једног села:

Пераст. Црква парох. Рождество Богоро-
дице, саз. 1757. (опис и Маг. 1864.). . . . .

Столив. . . . .

21	102
10	43
31	145

Админ.: преч. *Милан Ратковић*.

У цијелом протопрезвитерату:

958	6194
-----	------

III. Протопрезвитерат Ерцегновски.

Окружни протопрезвитер:

високопречасни *Марко Поповић*, парох топаљски

*Јован је чин предлог, а до се
најмање чинке брзотом; види догађаје: Арх. мисли...*

Топла, парохија састављена из града
Ерцегновога и 3 села:

Топла. Црква пар. Вознесеније, саз. 1713.,
обн. 1864. (опис у Магазину г. 1878.);
црква фил. св. Георгије, саз. 1617.

Игало.

Ерцегнови. Црква фил. св. Арх. Михаил
(види Шем. међу биљеш. г. 1884. и 1912.).

Србина.

Дом.	Душа
33	193
46	216
61	262
26	285
166	956

Парох: високопреч. протопрезвитер
Марко Поповић.

Мојдеж, парохија са 6 села:

Мојдеж. Црква пар. Вознесеније, саз.
1771., фил. св. Неђеља. обн. 1858.

Ковачи.

Миокусовић.

Потпланина. (в. Шемат. 1883.).

Ратишевина. Цркве фил.: св. Тројица,
обн. 1896., св. Врачеви и Рождество Бо-
городице.

Тртор.

36	293
21	172
22	166
7	46
27	172
7	52
120	901

Парох: преч. *Петар Поповић*.

Мокрине, парохија са 3 села:

Мокрине горње. Црква парох. св. Вар-
вара, обн. 1849.

59 333

Мокрине Доње. Црква фил. св. Георгије,
(опис у Магаз. 1865.)
Црвено Брдо. Цркве фил.: св. Крст, св.
Илија.

Парох: преч. *Обрен Лазаревић*.

Камено, парохија са 3 села:

Камено. Црква парох. св. Стеван, саз.
год. 1787., фил.: св. Никола, св. Јован,
саз. год. 1805.

Требесин. Црква фил. св. Тома, саз. г.
1778.

Сушћепан. Црква фил. св. Стеван (види
Шемат. 1876., 1878., 1894.)

Дом.	Душа
31	289
34	221
124	843
77	632
35	247
16	127
128	1006

Парох: преч. *Марко Станишић*.

Поди, парохија са 3 села:

Поди. Црква парох. св. Срђ и Вакх (види
Шематизам 1876. и 1892.); црква фил.
сабор. Арх. Михаила.

Брајковина.

Мељине.

65	358
6	38
7	25
78	421

Парох: преч. *Милан Нетовић*.

Савина, парохија са три села:

Савина. Црква парох. Св. Сава архијеп.
српски (види Шематиз. 1877.).

Ново Село.

Мељине.

29	151
4	25
4	13
37	189

Администр.: впреп. *Милутин Радуловић*.

Сасовић, парохија са 4 села:

	Дом.	Душа
<i>Сасовић</i> , Црква парох. св. Стеван, саз. 1687.	38	348
<i>Ластва</i> , Црква фил. св. Илија.	7	65
<i>Жлијеби</i> , Црква фил. св. Никола, обн. 1865.	18	200
<i>Пресјека</i>	18	165
Парох: преч. <i>Михаил Аврамовић</i> на допусту ради болести.	81	778

Парохију администрира пречасни *Јован Аврамовић*.

Кути, парохија са 3 села:

<i>Кути</i> , Црква парох. св. Тројица, саз. 1756. (опис у Магазину год. 1865.); фил. св. Госпођа и св. Ап. Андрија.	69	361
<i>Рујево</i> , Црква фил. св. Георгије, (види Шематизам 1894.).	20	213
<i>Зеленика</i>	10	95
Админ.: преч. <i>Сава Накићеновић</i> .	99	669

Баошић, парохија са 3 села:

<i>Баошић</i> , Црква пар. св. Никола, обн. 1802. (в. Просвјета 1897.).	62	480
<i>Беновић</i> , Цркве фил.: св. Стеван, св. Симеон Столпник, св. Спиридон, саз. год. 1870. (в. Просвјета 1896. и Шематизам 1893.).	50	292
<i>Кумбор</i> , Црква фил. Покров Богородице.	50	269
Парох: преч. <i>Спиридон Мустур</i> .	162	1041

Бијела, (Бијелу и Крушевицу спомиње цар Душан у повељи од год. 1351.), парохија са три села:

<i>Вала</i> , Црква парох. Риза Богород., црква три пут подграђивана (види Просвјета г. 1896.); капела св. Кузман и Дамјан.	31	298
---	----	-----

Клин, Црква фил. св. Ап. Петар и Павле саз. 1783. . . . .

Веље Брдо, Црква фил. св. Богородице, (в. Просвјета г. 1896.). . . . .

Дом.	Душа
70	384
31	192
132	874

Парох: преч. *Мило Јовановић*.

Обзиром на преглед, нагласио: преч.!

Јошица, парохија са 4 села:

<i>Јошица</i> , Црква парох. св. Неђеља (види Шемат. 1876. и 1894.).	28	172
<i>Ђурићи</i>	13	64
<i>Лепетане</i>	12	50
<i>Тиват</i>	3	5
<i>Доња Ластва</i>	2	13
	58	304

Парох: преч. *Илија Балић*.

Крушевица, парохија са 5 села:

<i>Крушевица</i> , Црква св. Арх. Миханл, фил.: св. Текла, св. Јеремија, саз. 1688.	41	221
<i>Каменари</i>	5	34
<i>Калиможи</i> , Црква фил. сабор св. Јована.	7	54
<i>Репаје</i> , Црква фил. св. Никола.	8	60
	61	369

Администр.: преч. *Христифор Шуковић*.

У цијелом протопрезвитерату: **1246 8341**

IV. Протопрезвитерат Будвански

Надзиратељ окружног протопрезвитерата:

преч. *Васо Ковачевић*, парох кастеластански.

Будва, парохија састављена из града и предграђа.

Будва, Црква парох. св. Тројица саз. 1804.. у гробљу св. Арханђ. Михаил, (види Магаз. 1867.. . . . .

Дом.	Душа
78	380
78	380

Парох: преч. *Божидар Митровић*.

Подострог, (Маини) парохија са 3 села:

Подострог. Црква парох. св. Ев. Јован, обн. 1866., фил. св. Никола. . . . .

Горњи (средњи) *Маини*. Цркве фил.: св. Илија и Вознесеније. . . . .

Доњи (крајњи) *Маини*. Црква фил.: св. Петар и Павле, св. Јован Претеча, св. Госпођа (в. Шематизам 1876.). . . . .

59	375
71	412
58	351
188	1138

Парох: преч. *Лазар Радонић*.

Побори, парохија са два села:

Доњи Побори. Црква пар. св. Неђеља. . . . .

Горњи Побори. Црква фил. св. Јован Претеча и св. Георгије. . . . .

38	203
15	55
53	258

Парох: преч. *Марко Зец*.

Браићи, парохија са 4 села:

Мартиновић. Црква парох. св. Димитрије (вити Шематизам г. 1876.). . . . .

41	207
----	-----

Стојановић. Црква фил. св. Никола. . . . .

Прентовић. . . . .

Угљешић. . . . .

Дом.	Душа
38	205
22	130
40	185
141	727

Админ.: преч. *Митар Митровић*.

Дуљево, парохија са 2 села:

Манастирска црква свети Стеван.

Кулаче. . . . .

Данковићи. . . . .

25	136
8	64
33	200

Админ.: преп. *Јосиф Катурић*.

Бечић, капеланија са 4 села:

Бечић. Црква св. Стефан Штиљановић (освећена 1910.), фил. св. Никола, фил. св. Ап. Тома, (види Шемат 1876.). . . . .

Витов До. Црква фил. Преображење. . . . .

Подбабац. . . . .

Лукање Брдо. . . . .

19	91
26	134
14	80
3	6
62	311

Капелан: преч. *Неђељко Цвјетковић*.

Прасквица, парохија са 6 села:

Манастирска црква св. Никола.

Челобрдо. Црква фил. Успеније Богоматере. . . . .

Бенаши. Св. Сава арх. српски. . . . .

Св. Стеван. Црква фил. св. Првомуч. Стеван, обн. и осв. г. 1885. . . . .

Пржно. . . . .

Подличак. . . . .

42	241
19	89
25	131
20	134
13	79

Близикуће. Црква фил. св. Јован. .
У планини паштровској: Црква Усп.
Богоматере и св. Спиридон (Шем.
1899. и 1907.).

Админ.: впреп. *Данил Угриновић.*

Тудоровић, парохија са 4 села:
Тудоровић. Црква парох. св. Никола.
Врба. Цркве фил.: (на Чесминово)
св. Димитрије, (в. Шемат. 1894.),
св. Неђеља, обн. 1867. . . . .
Близикуће. . . . . .
Св. Стефан. Црква св. Петка (Шем.
г. 1881.). . . . .

Парох: преч. *Саво Рађеновић.*

Режевић, парохија са 6 села. Ма-
настирска црква Успеније Богома-
тере и фил. св. Тројица.

Дробнић. . . . . .
Крстац. Црква фил.: св. Сава архи-
епископ српски. . . . .
Катун. Цркве фил.: св. Василије и
св. Никола. . . . .
Жуковица. Црква фил. св. Тома,
обн. 1872. . . . .
Брда. Црква фил. св. Срђ, обнов.
г. 1873. . . . .
Новосеље. Црква фил. св. Крст. . .

Админ.: преп. *Леонтије Митровић.*

Дом.	Душа
6	14
125	688
51	289
26	138
14	50
3	11
94	488
28	144
48	258
38	245
24	121
21	130
31	170
190	1068

Кастеластва, парохија. Црква пар.
св. Илија, обн. 1787., фил.: св. Тома,
св. Неђеља на островчићу Катић,
(в. Шемат. год. 1897.). . . . .

Парох: преч. *Васо Ковачевић.*

Градиште, парох. са 2 главна села.
Манастирска црква св. Никола.
Буљарица. Фил.: св. Сава арх. српски,
Успеније Богоматере, св. Врачеви
у Голубовићима, св. мучен. Мина,
Виктор и Викентије у Грацу, св.
Петка у Дубовици. . . . .
Колудерац. Црква св. Петар и Павле.

Админ.: преп. *Амвросије Рађеновић.*

Мишићи, парохија са 2 села:
Мишићи. Црква пар. св. Стеван Де-
чански (саграђена год. 1866., осве-
ћена год. 1879.), фил. св. Спас. .
Заграђе. Црква фил.: св. Петка, св.
Димитрије у Нехају, (види Шема-
тизам год. 1881.). . . . .

Администрира парохију преч. парох
кастеластвански.

Ђурмани, парохија са 4 села:
Ђурмани. Црква саборна и парох.
св. Јован Претеча, фил.: св. Геор-
гије, св. Тројица, св. Илија и Убрус
Христов. . . . .

Дом.	Душа
62	400
62	400
56	250
34	226
90	476
39	218
11	52
50	270
41	172

Админ.: преч. *Илија Поповић.*

У цијелом протопрезвитерату:

Дубровник, парохија. Црква парох. Благовјештеније Богородице у граду (в. Шем. 1878., 1882., 1903.); фил. св. Арх. Михаил у гробљу на Бонинову саз. г. 1837., св. Георгије на Посату (обн. 1906.); у граду и цијелом окружју дубровачком. . . . .

Парох: високопреч. протопрезвитор
Сава Барбић.

Привремени лични капелан: преч.
Ђуро Поповић.

Дом.	Душа
28	149
23	122
6	27
98	470
1264	6874
146	944

Статистички преглед

Православне Епархије Бокоторско-Дубровачке за годину 1911.

Б и л о ж е										Родило се			Вјенчало се			Умрло				
манастира	протопрезвитерата	парохија	капеланија		црква	домова	душа		свештеника, чина:	дјакон чина:	законитих		незаконитих		првобрачних	другобрачних	смијешаних	мушких	женских	
			неодвисних	приданих нар.			мушких 16404	женских 14683			мушких	женских	мушких	женских						
8	4	44	5	1	217	5320	31087	49	13	—	1	359	365	19	17	201	19	13	291	316

Број приправника за чин свештенички 16
„ катихумена на средњим школама 136
„ ученика на народним основним школама: мушкијех 1641, женскијех 1148 скупа 2789
„ прешлих у православље 3
„ из православља 2

Свештеници на страни:

Високопречасни Владимир Грегровић, протопрезвитер, одликован краљ. српским орденом св. Саве III. реда, послужује православне држављане аустро-угарске у Цариграду.

Свештеници у неак. служби домобранства:

О. Леонтије (Лазар) Митровић, јеромонах, Режевић; Мило Јовановић, парох, Бијела. О. Теофил (Богдан) Даниловић, капелан, Котор; Јован Бан, парох, Врановић; Илија Балић, парох, Јошица; Милан Нетовић, парох, Поди; Душан Давидовић, парох, Сутвара; Божидар Митровић, парох, Будва; Ђуро Поповић, капелан, Дубровник; Саво Рађеновић, парох, Тудоровић; Илија Поповић, адм., Ђурмани; Митар Митровић, адм., Браићи; Сава (Урош) Миковић, јеромонах, Прасквица; Неђељко Цвјетковић, капелан, Бечићи; Милан Ратковић, адм., Пераст; Јеротеј (Јован) Петковић, јеромонах, Савина; Христифор Шуковић, адм., Крушевице.

Свештеници у пензији.

Преч. Спиридон Поповић, бивши парох мјешки, од год. 1894., одликован почасном колајном за четрдесет година вјерне службе; Преч. Димитрије Мустур, бивши пар. баошићки, од год. 1901., одликован почасном колајном за четрдесет година вјерне службе. Високопреч. Лазар Давидовић, протопрезвитер, бивши пар. будвански, од год. 1904. Преч. Јован Радановић, бивши пар. сутварски, од год. 1904., одликован почасном колајном за четрдесет година вјерне службе. Преч. Христифор Ђукић, бивши парох шишићки, од год. 1910. Преч. Филип Тројановић, бивши парох радованићки од год. 1910. Преч. Ђуро Поповић, бивши парох ђурмански од год. 1911., одликован златним

крстом за заслуге с круном. Преч. Лазар Дајичић, бивши парох ластвански од год. 1910. Впреч. Лука Магуд, протопрезвитер, бивши парох кастеластански од год. 1911.

Питомци који се приправљају за чин свештенички.

а) на богословском факултету у Черновици:

У I. години: Барбић Петар из Дубровника.
У III. години: Микијељ Марко из Главатичића.

б) у православном богословском заводу у Задру:

У I. години: Лазаревић Јован из Мокриња и Тичић Владимир из Главата.
У II. години: Тујковић Марко из Наљежића, Суботић Косто из Рисна и Бронзић Марко из Каменога.
У III. години: Самарцић Ђорђе из Кривошија и Божидар Магуд из Кастеластве.
У IV. години: Липовац Јован из Столива.

в) у ц. к. гимназији у Задру:

У III. разреда: Костић Лазар из Кртола.
" " " Поповић Душан из Мојдежа.
" IV. " Мандић Вуко из Каменога.
" V. " Томановић Васо из Лепетана.
" " " Милошевић Симо из Јошице.
" VII. " Јовановић Вуко из Побрђа.

Средње и основне школе.

Вјероучитељи:

Вис. пречасни Александар Микулић, у ц. к. великој гимназији у Котору. Ученика 70.

Високопречасни *Душан Васиљевић*, привремено предаје вјеронаук у ц. к. наутичкој школи у Котору. Ученика 32.

Вис. пречасни *Сава Барбић*, привремено предаје вјеронаук у ц. к. великој гимназији у Дубровнику 11 ученика; у ц. к. наутичкој школи: 8 ученика и у ц. к. женској препарандији: 15 ученица.

Предаје дотични мјесни душестаратељ вјеронаук у свакој основној школи. Ученика и ученица у основним школама има 2789.

Закладне школе.

I. у Котору:

а) *Српска мушка школа*. Ученика 58. Учитељ: госп. *Мишар Субојић*.

б) *Српска женска школа*. Ученица 48. Учитељица: гђа *Олга Лернер-Дедић*.

II. у Дубровнику:

а) *Српска мушка школа*. Ученика 25. Учитељ: госп. *Никола Мандић*.

б) *Српска женска школа*. Ученица 28. Учитељица: гђица *Олга Појовић*.

† Јереј Јован Желалић.

Дана 15. (28.) априла 1911. послје дугог и тешког боловања — од рака у цријевима — поднешеног хришћанским устрпљењем, преселио се у вјечност, у свом родном мјесту Бијелој, млади, племенити и ревносни свештеник **Јован Желалић**, капелан пријерадски. Смрт његова, тешко је ожалостила поред несретних родитеља, који изгубише јединца сина, сву наду своју, ојађеле удовице са нејаким синчићем, уцвијељених сестара и браћу свештенике, који изгубише вриједног сабрата, паству, која га је ради доброте и ревности особито љубила, домородце, који су се шњиме поносили, као и многобројне пријатеље, који су га уважавали и вољели.

На његовом спроводу бијаше се окупило мноштво народа из Бијеле и околних крајева. А и Пријерађани дођоше, да се опросте са својим милим душестаратељем. На опијелу чинодјествовало је шест свештеника. Преко истог опростио се са покојником впр. которски прото Јован Бућин, дирљивом бесједом.

Јереј Јован Желалић родио се у Бијелој 19. августа 1884. Гимназију учио је у Котору, а богословију у Задру. На 19. маја 1909. био је рукоположен за свештеника и одма постављен за капелана у Пријерадима. У исто вријеме послуживао је, као привр. администратор парохију ластванску.

Вјечни му покој!

Закладе којима управља или надзире консисторија.

(Њихово стање крајем год. 1911.)

I. Заклада за свештеничке удовице и сироте у еперхији.

1. У држ. аустр. обвезницама винк. на име закладе К. 38.400.—
2. У штедионици . . . . . " 999.—
3. Три срећке (од 10 итал. лира) са лутријом
милан. зајма им. вриједности . . . . . " 24.—
4. У акцијама . . . . . " 2.000.—
5. У готовини . . . . . " 79.—

Управља закладом одбор, који састављају: преосв. госп. епархијски Епископ и протопрезвитери: Душан Васиљевић, Јован Бућин, Марко Поповић и парох Марко Костић. Чланови су скупштине: За протопрезвитерат которски: пароси Никола Тичић вишњевски и Филип Микијељ главатичићи. — За протопрезвитерат ерцегновски: пароси Марко Станишић каменски и Петар Поповић мојдешки. — За протопрезвитерат рисански: протопрезвитер Никола Миџор и парох убаљски Стево Самарџић. — За протопрезвитерат будвански: протопрезвитер Лука Магуд б. парох кастеллански и Ђуро Поповић б. парох ђурмански.

II. Заклада за прѣију приликом удаје једне православне дјевојке которске.

1. Једна држ. обвезница од год. 1868. им. вр. . . . . К 200.—
  2. У пошт. штедионици . . . . . " 802.—
- Управља закладом консисторија.

III. Заклада за издржавање православне српске народне мушке школе у Дубровнику.

1. У злату ингл. лира 720 на добит . . . . . К 14.000.—
2. У државним обвезницама пап. рен. . . . . " 4.000.—

3. У Боден кредит са 3% им. вриједности . . . . . К 1.060.—
4. На добит . . . . . " 22.000.—
5. У готовини . . . . . " 116.47

Управља закладом одбор, који састављају: Дим. Бубало, Ђ. Драшковић и Јов. Перовић.

IV. Заклада за издржавање православне српске народне мушке школе у Котору.

1. Кућа у Котору у вриједности . . . . . К 28.000.—
2. У готовини . . . . . " 759.06

Управља закладом одбор, који састављају преосв. госп. Епархијски Епископ, Андрија Ш. Милић и Красомил Јововић.

V. Заклада за издржавање српске православне женске школе у Котору.

1. Два пода од куће у вриједности . . . . . К 14.000.—
2. У држ. обвезницама . . . . . " 14.200.—
3. На добит . . . . . " 1.810.03
4. 1/2 акције Срп. Банке у Загребу . . . . . " 100.—

Управља закладом одбор, који састављају: преосв. госп. Епархијски Епископ, А. Мартиновић, М. Ђирковић и Ш. Балдић.

VI. Заклада Божа Бошковића, за издржавање православне српске народне женске школе у Дубровнику.

1. Главница прагматично ујамчена са 5% износи К 20.000.—
2. У држ. обвезницама . . . . . " 2.900.—
3. Три српске обвез. од ном. 100 фр. дан. вријед-
ности са 2% . . . . . " 250.—
4. На хипотеци на 4 1/2% . . . . . " 19.044.—
5. У срп. дубр. штедионици . . . . . " 1.768.21
6. У готовини . . . . . " 83.72

Управља Одбор: преосв. госп. Епархијски Епископ предсједник, Ђорђе Гркавац потпредсједник, Сава Барбић парох, Михаил Милишић и Др. Ст. Кнежевић.

VII. Заклада Епископа Герасима Петрановића за занатлије.

1. У држ. обвезницама винк. на име закладе	К 30.700.—
2. Уложено у пошт. штедионици	„ 535.73
3. У акцијама Српске Банке у Загребу	„ 500.—
4. У готовини	„ 17.86

Управља закладом консисторија.

VIII. Заклада Леса Павковића (Штедња Лесова), за науке православних српских младића из Пода.

Непокретна добра у Трсту и Ерцегновом: приход	К 7.702.44
расход „	6.637.44
У готовини	„ 1.065.—

Управљају закладом тутори цркве подске.

IX. Заклада Манастира Бање на име игумана Хрисантија Николајевића, за науку православних српских младића из Рисна и Пераста.

1. У држ. обвезницама винк. на име закладе	К 23.100.—
2. 2 обвезнице на доносиоца	„ 400.—
3. У готовини	„ 68.48
4. У акцијама	„ 500.—

Управља закладом консисторија.

X. Заклада Протопрезвитера Ђорђа Николајевића, за науку православних српских младића (1 из Боке а 1 из Дубров- ника), у средњим и вишим школама.

1. У држ. обвезници винк. на име закладе	К 24.000.—
2. У пошт. штедионици	„ 338.14
3. У готовини	„ 9.20

Управља закладом одбор, који састављају: преосв. госп. Епархијски Епископ, протопр. парох которски Јован Бућин и Ђорђе Гркавац из Дубровника.

XI. Заклада православне црквене општине Подске за српску народну школу у мјесту.

1. На добит с конвенц.	К 354.—
2. У државним обвезницама	„ 900.—
3. У непокретнијем добрима	„ 14.300.—
4. Код Српске Банке у Загребу	„ 1.366.22
5. У готовини	„ 70.40

Управљају закладом тутори цркве подске.

XII. Заклада Јова Божовића из Ластве грбаљске, за помен душе.

Једна винк. држ. обвезница им. вриједн. К 200.—

XIII. Заклада Мића Жуткића из Котора, за помен душе.

Једна винк. државна обвезница . . . . . К 200.—

XIV. Заклада Катарине Огњеновић рођ. Цицовић, за годишњи парастос.

Једна држ. угар. обвезн. на доносиоца . . . . . К 1.000.—

XV. Заклада исте Катарине Огњеновић, за сиромаше прав. парохије которске.

Једна држ. обвезн. винк. на име закладе К 2.000.—

XVI. Заклада Еп. Герасима Петрановића, за уздржавање дубраве ман. Савине.

У држ. винк. обвезницама . . . . . К 600.—

XVII. Заклада јубиларна Еп. Герасима Петрановића, за си- ромашну школску дјецу.

Једна држ. винк. обвезн. . . . . К 2.000.—

XVIII. Заклада Илије Рамадановић, за помен душе родитељима.

Једна држ. винк. обв. имен. вриједн. . К 100.—

XIX. Заклада Епископа Герасима Петрановића на корист православних Срба тежачког сталежа.

1. У држ. обвезницама винк. на име закладе . К 14·200.—
2. У акцијама . . . . . " 400.—

Управља овим закладама (XII.—XIX.) консисторија.

— Осим ових заклада имају још слиједеће, којима не управља консисторија, а намијењене су за потпомагање ученика из бококторске епархије и то:

1. *Архим. Гер. Зелића*, за 2 штипендије младићима који се спремају за свештенички чин, по 800 К свака. Управља саборски Одбор у Карловцима.

2. *Бабић-Вуиновића*, за два ученика универзитета или руске дух. академије. Управља нарочити Одбор под предсједништвом Епископа далматинског.

3. *Ника Бошковића*, за 2 ученика виших школа. Управља прав. цркв. туторство у Дубровнику.

320-400.000 К^р *Пч*

Биљешке и подаци.

I.

Освећење нове цркве св. Арханђела Михаила у Ерцегновоме.

Темељ нове цркве у Ерцегновоме, подигнуте завјештајем пок. Николе Станића и прилозима побожних хришћана, био је освећен г. 1883. (в. Шематизам г. 1884.). Градња исте обустављена је била за дуго вријеме услјед техничких потешкоћа, пак је настављена год. 1897. према новом нацрту надинжинира Милана Карловца. Овај храм, и ако је по простору мален, по својој особитој архитектури и умјетној изради један је од најљепших у Епархији. Колико је спољашност толико је и унутрашњост цркве красна. Иконостас је од мрамора, а иконе је у византијском стилу вјешто насликао Франо Циглер, акад. сликар. Одбор за грађу цркве уложио је много труда док се дјело крају привело.

По жељи хришћана из Ерцегновога освећење поменуте цркве обављено је 6. новембра г. 1911. Овлаштењем и благословом Његове Преузвишености високопреосв. Митрополита буковинско-далматинског Госп. Владимира освећење је извршио уз припомоћ више свештеника консисторијски протопрезвитер-ставрофор Душан Васиљевић, који је окупљеном народу изрекао сходну поуку и истакао на основу историјских чињеница велику преданост старих ерцегновских Срба према св. православној цркви и пожелио, да се млађи нараштај угледа на своје претке.

В.

II.

Освећење иконостаса у цркви св. Андрије у Кутима.

Прошле 1911. године, 21. маја, освећен је иконостас у цркви св. Андрије у Кутима, за коју цркву народно предање хоће, да је ограђена за Неманића. Стално зна

се, да је обновљена 1799., остатцима једне оближње турске џамије, развалине чије и данас се виде на мјесту званом „Лупуровина“. За ову цркву је год. 1764. осветио антиминс митрополит Василије Петровић-Његуш (Шемат. бок. 1909). Благословом митрополита Петра I. Петровића-Његоша осветио је године 1799. ту обновљену цркву Савински архимандрит Инокентије Дабовић (Гласн. далм. цркве за г. 1911.)

Стари Иконостас, који је сасвим трошан био према запису на истом, израдио је зоограф Рафаиловић.

Поред новог иконостаса вјештачки израђена од брата Чеха акад. сликара Ф. Циглера, црква је била прекривена и добила велике прозоре.

Прописани чин освећења извршио је вис. преч. протопрезвитер которски Јован Бућин уз асистенцију ерцегновског проте вис. преч. Марка Поповића и савинског игумана вис. преп. Милутина Радуловића. На светој литургији, изговорио је поучно пригодно слово преч. парох Спиридон Мустур.

У свом дивном говору, који је из јутра код парох. цркве св. Тројице држао за село Куте заслужни и вриједни учитељ г. Андрија Ожеговић, истакао је и доказао, колико је урадила слога, истрајност и побожност села Кути, чему је исти г. учитељ много допринио, јер кроз посљедњих 30 година био душа и покретач сваког црквеног и сеоског рада, на чему нека му је част и хвала!

поп С. Накићеновић.

III.

Подаци за историју рисанске цркве.

(Продужење. В. Шематизам од 1911. г. *)

Од Дионисија Миковића.

Ово мало општество од 78 домова, учинило је за св. цркву више него ли су десет пут бројнија.

* У Шемат. прошле године, стр. 37. у почетку 14. ретка стоји: „1820“, а треба: 1720. г. што се овим исправља.

И оно је посвједочило: да прегатоу Бог махове дава, и да слога велика дјела ствара.

Оно се постарало и о звонима пријед него ли што им је црква довршена била.

О томе стоји на једној старини из 1786. г. „И що окивасмо два звона у Триестъ мешру дасмо цекина: 2. — Исте године и на истој листини стоји: И що да смо за милиаръ камена пречинена гогама цекинахъ 6. И що дасмо Корчуланима за портунъ от кампанюла и корнижъ и друге камене дасмо имъ цек. 25 и за навао од брода цек. 3. Пакъ дасмо проту Андрији за капару за камење и за прозоре и за корнижъ шое за прешу од трула дасмо му цек. 10. Пакъ дасмо проту Андрий за капару од корнижа и камења цек. 15. Пакъ дасмо проту Андрий кусуръ до днєви данашњега цек. 14 кои є на 21. октобра 1787. Пакъ що спенжасмо за свиеће и уле и таміанъ и прахъ и друге спотребе црковне мале у све цек. 10. У све спенжасмо у ову више писану годину цекинахъ 116.

„1787. г. мјесеца Јула 2. нека се зна како се састаше сва браћа Ришњани предъ црквомъ саборномъ светаго апостола Петра и Павла и пофермаше старе прокарадуре попа Николу Поповића, капетан Петрисава Ћеловића, Ђура Милошева да управлаю утварима — црковниема“.

Под горњим ретцима, пише: „Првощо дасмо проту Андрии Корчуланину за капару од корнижахъ изъподъ тигалахъ и другиєхъ каменахъ од трула црковнога да смо му за капару цек. 15. Пакъ дасмо Андрии Герици цекинахъ 25. Довезе проту Андрия корнижахъ исподъ тигалахъ комадахъ 14. Пакъ доведе комадахъ 16.

Кад је црквени свод пао zaloжили су били кућу у којој је смјештена била догана. Горње су је године откупили. О томе пише на листини: „Откуписмо догану що бијаше заложена у Милана Ћатовића за цекинахъ 50. Црква даде за бутигу већу цек. 30 а Митаръ Марковъ за малу цек. 20 и сувише дасмо и с цркве

у арач брацки капетанъ Комнену и сућама на конатъ одъ исте бутиге цек. 5 кое бива у све сврхъ бутиге црковно що црква спенжа цек. 55 и що дасмо кап. Николи готово цек, 5 що их бијаше дао у порезъ, и сви наплатише а њему црква плати од бакете... що остаде дужанъ цек. $1\frac{1}{2}$.

Горње је године приложила цркви: Деспа жена Сима Попова петраил и стихар од вриједности цек. 2 а пок. Сара домаћица суђе Алексе Николина: „Тондине и пендинъ одъ злата.“

Ове речене године, потрошило се на црквену саградњу у све цек. 85.

(Свршиће се).

IV.

Старине.

а)

Три старе цркве у Горњем Ораховцу.

Поред других споменика и светиња древности у Ораховцу упадају у око три развалине из хришћанске старине.

— Једна се налази на Илином брду (Monte Casson) над Перастом, односно извише Велинића горњо-ораховачког сеоцета. То су развалине цркве св. Илије, по којој је и брдо своје име добило.

Кад је порушена не постоји никакво предање.

— Друга је развалина из још древнијег хришћанства црква св. ап. Томе, у котлини јежевичкој. Та је црквица некад сабирала око себе, судећи по гробовљу, које се око ње и данас налази — неколико обитељи.

Црква је одвећ малена и међаница; дуга 2.50 м. а широка 2 м. И данас се св. трпеза налази на своме мјесту. Остатци још стрше над земљом око 70 цм.

— Трећа је развалина цркве св. ап. Вартоломија у Вељем селу, о којој се нешто рекло и у лањском

Шематизму. Дуга је 5 м. а широка 4 м. Црква је зидана у клаку. По усменом предању порушена је од потурчењака.

приопћио П. Рафајловић.

б)

У парохијалној цркви св. Тројице у Кутима, налазе се ове србуље:

1). Литургијар. Корице су му дрвене, кожом обложене, дуге 20, а широке 15 цм. На прочељу је крст. Књига није потпуна, — сачувано је свега 60 листа. У шарама, на првом листу насликана је св. Тројица.

У овом литургијару нема молитве „Царю небесній“, пак све до молитве: „Господи ниспосли руку твоју“, нема ни молитве: „вниду въ домъ твой“, — тако и не наређује се, кад свештеници уђу у светилиште, да се, пред св. трапезом, три пут клањају и цјелују св. Евангелије и св. трапезу, већ да се обукују у св. одежде, и говоре односне молитве. Нема ни молитве, кад се руке умивају. — У овом литургијару, на проскомидији, послје св. Атанасија и Кирила, спомиње се св. Саво српски, а у литургијарима, издањима Виценца Вуковића, спомиње се св. Сава, послје св. Николе, мирликијског чудотворца.

Мјесто „губе“, којом се сабарале честице св. тјела, била је „метлица, јер се вели: „й възимъ метлицу събираетъ“ итд.

До „благословенно царство“ у данашњим службеницима је чин литургије, а у овом литургијару почиње одмах, тек је свештеник извадио честице, односно тек прочита „молитву кадилну“ и прими кадионицу.

Мјесто „воздхъ“, зове га „ајеръ“.

Од „благословено царство“ нема листа све до по Евангелију, до „Еже молимсе (за цара); нема ни мртвачке ектеније, а, послје првог возгласа, по евангелију, наређује, да се развије антиминос „и развивається антиминос.“ — Нема ни јектеније пред херувиком, кад служи више свештеника.

На Великом входу нема написаних молитава, које се говоре за народ, ктиторе, приложнике, цара, епископа итд. — Тако је само почетак и од „Отца и сина“, „вѣрю“ „достойно“ и „святъ“. — Овдје има, што нема у данашњим службеницима, бива, пошто свештеник чита „вѣрю“, савија антиминос, и наређује се да, га три пут целива, и рече „святый Боже“, — пак да га остави на своје мјесто.

Нема ни молитве призивање св. Духа, при освећењу дарова, већ само напомиње, да је треба читати.

— Иза „достойно“, кад свештеник помиње мртве и живе, има забиљежено при дну листа: „поменій господй раба своего Божидача“, а при дну другог листа: „помени господй раба своего ггра“. Из овог се види и врло лако закључити даде, да је овај литургијар штампао Божидар Вуковић, — а врло лако, да је, јер пун недостатака, штампан 1519., јер тад, из Божидареве штампарије, изишла је прва књига — Литургијар.

У овом Литургијару немају нигдје ни одговори пјевача, а и „просителне јектеније“ само почеци, па само и „Отче нашъ“-а почетак.

Кад се спуштају честипе, пошто се свештеник причести, само је молитва „благодаримъ же владыко“. Тад су изгубљена једно 3 листа.

Од литургије св. Василија, убиљежене су само разлике, којим се разликује од литургије св. Ј. Златоуста, — али и овдје нема доста листа; тако се изгубили листови и литургије „прије освећених дарова“. — На крају се налазе апостоли и јеванђеља за мртве, апостоле и Богородицу.

Нема на овој Србуљи никаквих записа, а, штета је, што се од ње велики број листа изгубио. — Нема ни предговора, као ни поговора.

2. Јеванђеље. Формат је fol., као што су обично писана јеванђеља. — Укорићен је дрвеним корицама, платном обложеним. — Слова су овог јеванђеља врло крупна, што опет одговара писаним јеванђељима. — И

иницијали су испреплетени, што одговарају рукописним, и сасвим се разликују од иницијала, што их ја гледах по другим издањима старих српских штампарија. По свему се овому, иако у овом евангелију, фали, и поговора, и предговора, види, да је ово еванђеље штампано у оној старој српској штампарији, које слова и иницијали сличе рукописним, — а то је штампарија, коју је у Београду подигао био кнез Радиша Дмитровић, кога је затекла смрт прије, него што је у истој започео рад. — О издању поменутог јеванђеља, трудио се јеромонах Мардарије „од манастира званог Мркишина црква, који је близу Црне Горе“. (1552.)

На прочељу листа, прије него почиње Матијево Јеванђеље, налази се крст, — код истог орао насликан, између два стабла, а уоколо свега вијугасте црне шаре. На Лучину Јеванђељу, од зач. 19. до зач. 24., пошто је, по свој прилици, нестало листа, неко је руком написао два листа и ту их уметнуо, те тако ту празнину потпунио. — Писмо је слабо.

Јованово Еванђеље сачувано је само до зач. 60, а даље нема, као што недостају и почетни листи. Свега је сачуваних 169 листа. — На предњој корици има овај запис: „на 31. декембра 1753. крстихъ Стеванъ, ксѣмъ, синъ петровъ Колетановъ, Данїйла сина рожденаго Петра, матере ѿвовъ Марићъ.“

Стеванъ Накиченовићъ, парохъ у святой Троици.

Поред она три примјерка, која се чувају у народној библиотеци у Београду, добро је да се знаде и за ово.

поп Саво Накићеновић.

За успомену и захвалност.

(Приложише или завјешташе г. 1911.)

Цркви : св. Петки *Главаћи* : Раде С. Микијељ 1 велики крст од сребра у вриједности 200 Кр.

„ Светоуспенској *Крџоли* : Нашљедници пок. Васа И. Стегића 1 кивот од Кина сребра ; Васо И Барбић кр. 40 ; Перо Б. Милошевић кр. 24 ; Иво Л. Стегић, кр. 24 ; Јоко Н. Миловић кр. 20 ; Ђуро Н. Беновић, кр. 20 ; Јоке В. Барбић кр. 20 ; Зорка П. Миловић кр. 10.

„ Св. О. Николи у *Радовићима* : Васо Беговић кр. 10.

„ Св. Тројици *Росе* : Илија Г. Рамадановић из Котора : 1 јевангелије, 1 епитрахил и 1 ручни позлаћени крст.

„ Св. Спаса *Тојла* : породица Јакова Јакшића 1 злат. прстен ; породица Вујовић 1 веру ; Ристо Рундо 1 злат. прстен ; удовица пок. Јова Ломбардића 1 веру злат. ; Нико Ђурашковић 1 малу сребр. манину ; Нико Галонић 1 злат. прстен.

„ Успенију Богор. *Ман. Савина* : Тоша Даниловић 1 злат. прстен.

„ Св. Тројици *Кући* : Срето Накићеновић 1 наполеон, Мило Марић 1 лиру, Јово Марић 5 кр.

„ Св. Сергија и Вакха *Поди* : Томо Пилић 1 наполеон ; Даринка Перчиновић 1 злат. медаљон и злат. брњице ; Ана Радојевић злат. прстен ; Ана уд. Трипковић злат. брош и 1 злат. прстен.

„ Св. Тројици *Рајишевина* : Браћа Познановић из Јоханесбурга 1 лиру.

„ Св. Вознесенија *Мојдеж* : Спасоје Трипковић из Америке 1 лиру.

„ Св. Петра *Рисан* : Васо Л. Ђуковић сребр. кивот у вриједности 3000 кр ; Петар Поповић 1 драгоцјени крст на св. престалу.

Цркви : Св. Георгија *Ораховац* : Томо Вукотић, Иво Т. Вукотић и Ђуро С. Абрамовић по 1 лиру.

„ Св. Петра *Леденице* : породица Алексије М. Бјеладиновића крст са ланчићем од злата, укону св. три Јерарха, завјесу на царске двери ; пок. Мара уд. Филотић понтапет злат. ; Гојко Дробњаковић кадионицу од кина сребра ; Олимпија Ђурковић простирач за налоњу ; Катарина уд. Бјеладиновић простирач за св. трпезу ; Госпава Суботић рубац свилени.

„ Св. Николи *Леденице* : Луиђа Катурић прстен злат. и ручник.

„ Св. Јовану *Унирине* : Андрија Ђ. Самарцић једно звоно ; Никола Пекићевић 20 кр.

„ Св Тројици *Будва* : Марија уд. Јонин 1 свил одјејаније у вриједности 400 кр.

„ Св. Благовјештенију *Дубровник* : Маре уд. Опуић 1 злат. брњице, 2 злат. прстена, 1 злат. колајну ; пок. Саре Башић 2 прстена од злата.

11 златних прстена. Шта је урнавено с тим прстеновима?

Хиротонија и иншталација епархијског Епископа преосвештеносг Господина

ВЛАДИМИРА БОБЕРИЋА.

Превишњим ријешењем 10. октобра 1911. именовани Епископ боко-каторско-дубровачки и спичански високодостојни господин **Владимир Боберић** полвжио је службену заклетву у руке Његовог Величанства у *Шенбруну* дана 25. априла (8. маја) 1912., а 27. истога приспио је у *Черновице* ради *хиротоније* гдје је сјутра дан положио епископски канонски испит пред Његовим Високопреосвештенством черновичким *архиепископом митрополитом буковинско далматинским* преузвишеним Господином *Др. Владимиром пл. Рептом* и Његовим Високопреосвештенством *архиепископом митрополитом зворничко-тузланским* Господином *Иларионом Радонићем*. Истог дана у 3 сата по подне ослужена је у капели архиепископске резиденције пред хиротонијом прописана мала вечерња на којој је извршен чин *наречења* новог Епископа. У 6 сати започело је бденије — вечерња с јутрењом у величанственој катедралној цркви **св. Тројице**. Служио је наречени Епископ вис. дост. Госп. Владимир са више свештеника и дјаконa. У недјељу 29. априла (12. маја) у 8 сати започела је свечана архијерејска служба у поменутој катедрали.

Служили су високопреосв. Господа Митрополити *Владимир* и *Иларион* уз асистенцију више свештеника, 3 ђаконa и изасланика которске консисторије високопреч. окружног протопрезвитера парохa которског *Јована Бућина*. Св. служба служена је на црквено-славенском и на румуњском језику. На хору пјевало

је пјевачко друштво академске омладине. На почетку св. литургије иза прописаних питања од стране Митрополита *Владимира* и трократног читања исповједања вјере са стране нареченог Епископа архимандрита *Владимира* овај се постави испред Спаситељеве иконе, а послѣје *трисветог* по прописном чину свечано буде рукоположен за архијереја. По свршетку св. литургије нови Епископ преосв. Гд. *Владимир* примио од впреосв. Гд. митрополита *Владимира* уз сходну поуку архијерејско жезло. Примивши исто нови Епископ изговорио је пред мноштвом побожног народа врло поучну бесједу.

Истога дана по подне приредио је у својој сјајној резиденцији богати банкет високопреосв. Госп. Митрополит Владимир у почаст новопосвећеном боко-каторском Епископу, којему банкету учествовало је 156 званица.

Наш нови Дијецезан преосв. госп. Владимир, пошто је у Гужу био поздрављен од представника правосл. дубровачког општества, сретно је стигао у Котор, у своју резиденцију, дана 26. маја (8. јуна) свесрдно и свечано дочекан на обали од преч. свештенства и епархијана својих, поздрављен од представника свих ц. к. грађанских и аутономних власти, црквених турства и разних корпорација. Уз пратњу свих, што су га на обали причекали, преосв. Господин упутио се у град пут катедрадне цркве. Не далеко од храма изађоше му у сусрет: протопрезвитер парох которски, капелан и протођакон, ученици и ученице српских закладних школа. Обукавши архијерејску мантију, са крстом у десној, а жезлом у лијевој руци, ступаше преосв. Госп. Епископ испод неба окружен сјајним рипидама пут своје катедрале. Пред црквом освои га кратким поздравом протопрезвитер парох которски, а чим ступи у цркву, српско пјевачко друштво „Јединство“ запјева „Достојно“. Помоливши се Свемогућему пред св. пријестолом у олтару клечећи, послѣје кратке јектеније

и многољетствија, преосв. Госп. Епископ поздрави окупљени народ красним говором, затим пође у владичански двор, гдје му св. десници приступи сакупљено епархијско свештенство.

У недјељу дана 10. (23.) јуна у 9 сати из јутра обављена је у катедр. цркви св. Николе интронизација преосв. Госп. Епископа Владимира на најсвечанији начин уз учешће многобројног народа, представника ц. к. грађанских власти, ц. и к. официрског хора, управитељства општине которске и више општина бокелских, правосл. црквених општина у епархији. Прије уласка у цркву преосв. Госп. Дијецезан био је поздрављен од почасне сатније ц. и к. војске, која је упарађена на тргу главније моменте обреда инсталације поздрављала пуцањем а музика је свирала царску химну. Кад је Његово Преосвештенство тачно у 9 сати ступило на амвон, пресв. Господин царски комесар *Владимир Будисављевић пл. Приједорски* прочитао је Превишњу Одлуку, којом је Његово Величанство наш премилостиви Цар и Краљ Франц Јосиф I. именовао професора богословије у Рељеву Владимира Боберића епископом боко-каторским, дубровачким и спичанским. Затим је делегат св. Синода први члан епископске консисторије високопреч. протопрезвитер-ставрофор Душан Васиљевић прочитао на црквено-славенском језику **синодалну грамату**, уручио исту Преосв. Госп. Епископу и увео га у архијерејски сто поздравивши га красним говором. Преосв. Господин из свога трона изрекао је прву своју архипастирску посланицу врло поучну и дивну по садржају и облику, затим је сишао из трона и примао честитања преставника власти. После св. литургије слиједила су честитања у двору. У подне извршена је по церимонијалу предаја са стране царског комесара Његовом Преосвештенству епископских добара у временити посјед. У вечер истога дана пред двором је свирала которска грађанска музика, коју је у почаст Госп. Епископу послала Управа Општине ко-

торске. Много одличне госпде приступило је у двор Његовом Преосвештенству на честитање и Он је свакога љубазно примио и почастио.

Молимо преблагога Творца, да дарује благодат своју и најбоље здравље нашем епархијском Епископу Преосвештеном Господину Владимиру и да га уздржи на мога љета св. цркви православној и епархији Његовој на корист.

Рад је завршен.

Додатак.

Извјешћа која имају течајем сваке године подносити :

1. Окружни протопрезвитери.

Консисторији: *а)* о посјети по подручним парохијама, и, односно вјеронаука, по народним школама (Окруж. 23. фебр. 1876., бр. 263), одмах пошто сврше те посјете (Упутства протопрезвитерима); *б)* о вршењу проповиједања од стране подручних свештеника, навластито о год. храмовима (Нар. 25. јул. 1881. бр. 743).

2. Душестаратељи.

Ц. к. котарском поглаварству: *а)* тромјесечне изводе матица парох. (ако није било случаја, приложити уредовну свјedoцбу да није било); *б)* статистичке таблице, и то најдаље до 2./15. јан., апр., јул., окт. У исто вријеме обзнанити Консисторију када и под којим бројем су их спровели (Наред. 13. окт. 1873., бр. 881 и 14. фебр. 1883., бр. 158; наредба 29. маја 1895. бр. 607).

Консисторији: *а)* Преглед предмета предаваних из вјеронаука у нар. школама (Окр. 13. фебр. 1876. бр. 263) и оцјене ученика **до конца септембра** (Наред. 31. маја 1876., бр. 540). — *б)* Своју исповједну свјedoцбу и извјешће о броју исповијеђених у парохији **и то одмах послје св. Четрдесетнице**, односно послје празника васкрсења Христова (Наред. 28. марта год. 1883. бр. 364). — *в)* Преглед статистички стања паро-

хије, број душа и т. д. за епар. шематизам; у исто вријеме јавити колики број шематизма жели се набавити. Рок 2./15. јануара. (Наредба 14. нов. 1875. бр. 833). Односно епарх. Шематизма види пастирске окружнице 1. септ. 1882. бр. 73-Е и 1. апр. 1894. бр. 70-Е.

3. Вјероучитељи средњих школа.

Консисторији: Извјешћа о религиозно-моралном понашању ученика и о успјеху у вјероунауку **до конца августа**.

4. Манастирски настојатељи.

Консисторији: годишње манастирске рачуне у два обрасца до **конца јануара** наст. године. (Нар. 5. новем. 1873. бр. 696).

5. Туторства црквена.

Консисторији: извод годишњих рачуна у три обрасца до **половине фебруара** сваке године (в. Упутство 16./5. 1888., § 33.). Приложити извјештај о умножењу или умањењу црквеног иметка (Наред. 5. маја 1878. бр. 418.)

6. Управе српских закладних школа.

Консисторији: Изводе годишњих рачуна до **14. јан.**